

የተለመዱ "ቀለም-የማያይ"

የእኛ የቀለም-ደፋር እይታ**

ዘር ምንድን ነው?

- ዘር ስለ ባዮሎጂካል፣ አካላዊ እና ባህላዊ ልዩነቶች ነው።
- ዘር አስፈላጊ የሆነው ስለሱ ማውራታችንን ስለቀጠልን ብቻ ነው።
- ዘር ስለ መድልዎ፣ እኩል አለመሆን፣ ጥላቻ፣ የተገለቢጦሽ ዘረኝነት፣ ፈጽሞ የማይፈወሱ የቀድሞ ቁስሎች - አስቀያሚ፣ ከባድ ነገሮች ነው።

- ዘር ከአካላዊ እና ባህላዊ ልዩነቶች ጋር የምናያይዛቸውን እሴቶች፣ ፍርዶች እና ትርጉሞችን የሚመለከት ነው።
- ስለ ዘር የሚነገሩ ሀሳቦች ለሰዎች፣ ለቤተሰቦች፣ ለማህበረሰቦች እና ለኅብረተሰባችን የተለያዩ ወሳኝ ውጤቶችን ይቀርፃሉ።
- ዘር እንደ ሰዎች እና የማህበረሰብ አባላት ያለንን ተሞክሮ የሚመለከት ነው። የዘር ታሪክ በህመም፣ በችግር እና በኢ-ፍትሃዊነት የተሞላ ነው። ነገር ግን በደስታ፣ በኩራት፣ በአንድነት እና በድኅነትም የተሞላ ነው።

ዘረኝነት ምንድን ነው?

- ዘረኝነት በዋናነት ስለግል አድልዎዎች፣ አመለካከቶች እና ባህሪያት ነው።
- ዘረኛ ሰዎች ("ዘረኞች") ዘረኝነትን የሚፈጽሙት ሆነ ብለው በተመረጡ በጥላቻ የተሞሉ ቃላት እና የአድልዎ በዘር የት ነው።
- ዘረኝነት የሚያበቃው ሰዎች የዘረኝነት እምነቶችን መያዛቸውን ሲያቆሙ እና በዘረኝነት ድርጊቶች ላይ መሳተፍ አያቆሙ።

- ዘረኝነት በዋናነት ያለፉትና የአሁኑ ኢ-ፍትሃዊነቶች የአሁኑን እውነታችንን ስለሚቀርጹባቸው መንገዶች ነው። ይህም መኖሪያ ቤትን፣ ትምህርትን፣ ጤናን፣ ሀብትን፣ የወንጀል ፍትህን፣ ግለሰባዊ ግንኙነቶችን እና ሌሎችንም ጨምሮ ሰዎችን የሚነኩባቸውን መንገዶች ይመለከታል።
- ሁላችንም ብዙውን ጊዜ ይህን ለማድረግ ምንም ሀሳብ ሳይኖረን ዘረኝነትን የሚያራምድባህርይ ልናሳይ
- የዘር ኢ-ፍትሃዊነትን የሚያስቀጥሉ ማህበራዊ ስርዓቶችን እና መዋቅሮችን ለመለወጥ አብረን ስንሰራ ዘረኝነት ያበቃል።

ፀረ-ዘረኝነት ምንድን ነው?

- አንድ ሰው ከሌሎች ዘሮች ጋር በተያያዘ ብዙም አድልዎ ከሌለበት ወይም ምንም ዓይነት አድልዎ ከሌለበት የዘረኝነት ጸር ነው።

- የዘረኝነት ጸር መሆን ማለት የራሳችንን አመለካከትና አድልዎ መገንዘብ፣ የተሻለ ለማድረግ መስራት እና ፍትሃዊነትንና ፍትህን የሚያበረታቱ ፖሊሲዎችን እና እርምጃዎችን መደገፍ ነው።

ልጆች ስለ ዘር ምን ያስባሉ?

- ስለ ዘር ስንነጋገር፣ ልጆች ባዶ ሰሌዳዎች ናቸው፤ አዋቂዎች ስለ ዘር መጀመሪያ ካለው በስተቀር ስለ ዘር አያስተውሉም ወይም አይፈርዱም።
- ስለ ዘርና ዘረኝነት ከትናንሽ ልጆች ጋር ማውራት በእድገት ረገድ ተገቢ ያልሆነ ሲሆን እንደ የጥፋተኝነት ስሜት፣ ፍርሃት፣ አለመተማመን እና ግራ መጋባት ያሉ ጎጂ ስሜቶችን ሊያስከትል ይችላል።

- ልክ እንደሌሎች የእድገት ዘርፎች፣ ልጆች በዘር ረገድ ትናንሽ ሳይንቲስቶች ናቸው፤ በዙሪያቸው በሚያዩዋቸው ድግግሞሾች ላይ በመመስረት የዘር ልዩነቶችን ያስተውላሉ እና ትርጉም ይሰጣሉ። አዋቂዎች ስለ ዘር በግልጽ እውቅና ሰጥተው ቢናገሩም ባይናገሩም ይህ እውነት ነው።
- ከትናንሽ ልጆች ጋር ስለ ዘርና ዘረኝነት ማውራት ጤናማ የዘር ማንነቶችን፣ የተለያዩ የዘር ግንኙነቶችን የመረዳት ክህሎቶችን እና ርህራሄን እንዲያዳብሩ እና ስለ ዘር ወሳኝ አስተሳሰብን እንዲያደብሩ ይቻላል።

የተለመዱ "ቀለም-የማያይ" እይታዎች*

የእኛ የቀለም ደፋር እይታ*

ልጆች ስለ ዘር እንዴት ይማራሉ?

- ልጆች ስለ ዘር ያላቸው እምነትና አመለካከት ወላጆቻቸውና ሌሎች አዋቂዎች የሚነግሯቸውን ነገር ያንፀባርቃል።
- ልጆች አዋቂዎች፣ በተለይም ወላጆች፣ ጥላቻ የሚንጸባረቅባቸውን ነገሮች ሲናገሩ ሲሰሙ እና ከሌሎች ዘሮች የሚመደቡ ሰዎች ላይ አድልዎ ሲፈጽሙ ሲያዩ የዘር አድልዎ አስተሳሰብ ይፈጠርባቸዋል።

- ወላጆችና ሌሎች ተንከባካቢዎች ስለ ዘር አስፈላጊ የመልእክት ምንጮች ናቸው። እኩዮች፣ መምህራንና ትምህርት ቤቶች፣ መኖሪያ መንደሮች፣ ሚዲያዎችና ሌሎችም ጠቃሚ ምንጮች ናቸው።
- ልጆች ስለ ዘር ያላቸው አመለካከትና ጭንቀት የሚበባሰው አዋቂዎች ስለ ዘር ዝም ሲሉና ዘርን ለመረዳት በንቃት ካልረዷቸው ነው።

ተንከባካቢዎች በልጆች የዘር ትምህርት ውስጥ ምን ሚና ይጫወታሉ?

- የእንክብካቤ ሰጪዎች ሚና የህፃናትን ንፁህነት መጠበቅ እና ስለ ዘር ጎጂ ከሆኑ ሀሳቦች መጠበቅ ነው።
- ተንከባካቢዎች ስለ ዘር የሚያወሩ ከሆነ፣ ሁላችንም በሰውነታችን እኩል መሆናችንን በማጉላት እና የቆዳ ቀለም ምንም ይሁን ምን ሁሉንም ሰው በእኩልነት ማስተናገድ አስፈላጊ መሆኑን በማጉላት ልጆች አድልዎ እንዳይፈጽሙ ማድረግ እንችላለን።
- ልጆች ስለ ዘር ለማወቅ ጉጉት ሲያሳዩ፣ ሁላችንም አንድ አይነት መሆናችንን ማስታወስ ጥሩ ነው።

- ተንከባካቢዎች ስለ ዘር የመረጃ ምንጮች ሲሆኑ ልጆች ስለ ዘር ከሌሎች ምንጮች የሚያገኙትን መረጃ እንዲረዱ በንቃት የሚረዱ መረዎች ሊሆኑ ይችላሉ።
- የእንክብካቤ ሰጪዎች ተግባራት ልጆች የሚያዳብሩትን አድልዎ ሊቀንስ እና በንቃት የፀረ-ዘረኝነት አቋም እንዲኖራቸው ሊረዳቸው ይችላል።
- ተንከባካቢዎች ልጆች ስለ ዘር ላላቸው የማወቅ ፍላጎት ምላሽ መስጠት እና ዘርን የተመለከቱ ውይይቶችን ለማስጀመር ንቁ እንዲሆኑ እና ሆን ብለው ሊያደርጉ ይችላሉ።

ወደተሻለ የወደፊት እይወት እንዴት መረመድ እንችላለን?

- ዘረኝነት ከእንግዲህ ትልቅ ችግር አይደለም።
- ልጆች ሁሉንም ሰው በእኩልነት እንዲወዱ በማስተማር እና ዘርን ችላ በማለት፣ እሱን - እና ከእሱ ጋር የተያያዘውን አስቀያሚነት ሁሉ - ልናጠፋው እንችላለን።

- ዘረኝነት በሕይወታችን ላይ ስፍር ቁጥር በሌላቸው መንገዶች ተጽዕኖ ማሳደሩን ቀጥሏል።
- ስለ ዘር በሐቀኝነት በመነጋገር ብቻ ነው በእውነት ፍትሃዊ፣ ብዝሃ ዘርን መሰረት ያደረገ ማህበረሰብ ለመፍጠር አስተዋይ፣ እውቀት ያላቸው እና ደፋር የሆኑ ልጆችን ማሳደግ የምንችለው።

* "ቀለም-የማያይ" በሚለው ቃል ውስጥ ስላለው ችሎታ ስጋት እንገነዘባለን። እዚህ ላይ በትዕምርተ ጥቅስ ምልክቶች ውስጥ እንጠቀመዋለን፤ ምክንያቱም እንደ "ቀለም-ማምለጫ" ካሉ ቃላት ይልቅ በምርምር ሥነ-ጽሑፍ ውስጥ ብዙ ጊዜ ጥቅም ላይ ስለሚውል እና ከማንኛውም የአሁኑ አማራጭ ይልቅ ለአብዛኛዎቹ ሰዎች የበለጠ የታወቀ ነው።

** የዚህ "ቀለም-ደፋር" እይታ ክፍሎች በማህበራዊ ሳይንስ ምርምር የተደገፉ ናቸው (ከታች ያሉትን ማጠቃለያዎች ይመልከቱ)። "ቀለም-ደፋር" የሚለው ቃል ቀደም ሲል በሌሎች ሰዎች ከተለመደው "ቀለም-የማያይ" አስተሳሰብ ጋር በተቃራኒ ጥቅም ላይ ውሏል፤ በተለይም በMellody Hobson ታላቅ የTED ንግግር "ቀለም የማያይ ወይስ ቀለም ደፋር (Color blind or color brave)?"

ማጣቀሻዎች

Anzures, G., Quinn, P. C., Pascalis, O., Slater, A. M., Tanaka, J. W., & Lee, K. (2013):: የሌላ ዘር ተጽእኖ የእድገት መነሻዎች:: *Current Directions in Psychological Science*, 22(3), 173-178.
<https://doi.org/10.1177/0963721412474459>

Arnold, S. H., Burke, N., Leshin, R. A., & Rhodes, M. (2023):: ጨቅላ ሕፃናት ለራሳቸው ዘር እና ለሌሎች ዘር ፊቶች የሚሰጡት የእይታ ትኩረት በዕለት ተዕለት ሕይወታቸው ከተለያዩ ዘሮች ሰዎች ጋር ባላቸው ልምድ ይመጠናል:: *የሙከራ ሳይኮሎጂ ጆርናል:- አጠቃላይ*:: ቀደም ያለ የበይነ መረብ ላይ ሀትመት:: <https://doi.org/10.1037/xge0001492>

Bonilla-Silva, E. (2021):: ዘረኞች የሌሎች ዘረኝነት:- ቀለም ያማያይዘው ዘረኝነት እና በአሜሪካ የዘር አለመመጣጠን ቀጣይነት (6ኛ እትም):: Rowman & Littlefield.

Perry, S., Wu, D. J., Abaied, J. L., Skinner-Dorkenoo, A. L., Sanchez, S., Waters, S. F., እና Osnaya, A. (2024):: የነጮች ወላጆች በተመራ ውይይት ወቅት የዘር ማህበራዊ ግንኙነት ማድረግ የነጮች ልጆች የነጮችን ደጋፊነት የሚቀንሱ አመለካከቶችን ይተነብያል:: *የእድገት ሳይኮሎጂ* 60(4): 624–636:: <https://doi.org/10.1037/dev0001703>

Roberts, S. O., እና Rizzo, M. T. (2021):: የአሜሪካ ዘረኝነት ሥነ ልቦና:: *የአሜሪካ የሥነ ልቦና ባለሙያ* 76(3): 475–487:: <https://doi.org/10.1037/amp0000642>

Skinner-Dorkenoo, A.L., George, M., Wages, J.E. et al. (2023):: በግለሰቦች እና በጎብረተሰብ ውስጥ የዘር አድልዎ ሥነ-ልቦናን በተመለከተ ስልታዊ አቀራረብ:: *የተፈጥሮ ግምገማዎች ሳይኮሎጂ* 2: 392–406:: <https://doi.org/10.1038/s44159-023-00190-z>

Sullivan, J., Wilton, L., & Apfelbaum, E. P. (2021). አዋቂዎች ስለ ዘር የሚደረጉ ውይይቶችን ያዘገያሉ ምክንያቱም የልጆችን የዘር ማገናዘብ ሂደት አቅልለው ስለሚመለከቱ ነው:: *የሙከራ ሳይኮሎጂ ጆርናል:- አጠቃላይ* 150(2): 395-400:: <https://doi.org/10.1037/xge0000851>

Waxman, S. R. (2021):: የዘር ግንዛቤ እና አድልዎ የሚጀምረው ቀደም ብሎ ነው:- የእድገት መግቢያ ነጥቦች ተግዳሮቶች እና የተግባር ጥሪ:: *በስነ-ልቦና ሳይንስ ላይ ያሉ አመለካከቶች* 16(5): 893-902:: <https://doi.org/10.1177/17456916211026968>

Winkler, E. N. (2009):: ልጆች ቀለምን የማያዩ አይደሉም:- ትናንሽ ልጆች ዘርን እንዴት እንደሚማሩ:: *ፍጥነት-ለቀጣይ ትምህርት ተግባራዊ አቀራረቦች* 3(3): 1-8:: https://nmaahc.si.edu/sites/default/files/downloads/resources/children_are_not_colorblind.pdf

በሚከተለው ድረ-ገጽ ተጨማሪ ይመልከቱ embrace.org/caregiver-framework

ስለዚህ ግብዓት የሚሰጡን አስተያየት አለዎት?

መልእክት በዚህ ላይ ይላኩልን hugs@embracerace.org